

що формують широкий спектр можливостей та засобів сучасної музейної комунікації, зокрема сайтів, віртуальних виставок, он-лайн форумів тощо.

Таким чином, необхідність пошуку нових форм взаємодії з суспільством стимулюють використання і впровадження нових технологій і методів комунікації із публікою. Застосування комунікативного підходу в музеології й музейному проектуванні дають можливість впроваджувати нові технології інтерпретації та сприйняття експозиції, використовувати нові медіа в практиці музею.

Список використаних джерел та літератури:

1. Хаттон А. Музеи и наследие: есть ли между ними реальное противоречие / А.Хаттон // Музеи мира : Музееведение. – М., 1991. – С.72-87.;
2. Cameron D. Viewpoint: The Museum as a Communications System and Implications for Museum Education / D. Cameron // Curator, Vol. 11, 1968. – P. 33 – 40;
3. Key Concepts of Museology / [edited by André Desvallées and François Mairesse] / ICOM International Committee for Museology (ICOFOM). – Paris: Armand Colin, 2010. – Режим доступу: <http://icom.museum/resources/publications-database/publication/key-concepts-of-museology/>.

Верхотурова Мар'яна Андріївна

Аспірант НУ «Львівська політехніка»

Викладач НАСВ ім. Гетьмана П. Сагайдачного

Marianawerhoturova@gmail.com

АРТИЛЕРІЯ XIV–XVIII СТОЛІТТЯ ЛЬВІВСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ: ВТРАТИ КОЛЕКЦІЇ

Справжньою скарбницею історії артилерії XIV–XVIII ст. є зібрання гармат Львівського історичного музею. Зібрані пам'ятки цього виду озброєння дозволяють простежити етапи еволюції гарматного виробництва у різний час. Зібрання демонструє не тільки розвиток артилерії Середньовічного Львова, але й містить пам'ятки з інших регіонів. Детальне вивчення кожної гармати з колекції дасть змогу відкрити нові сторінки історії розвитку артилерії, поглибити знання про центри виготовлення та використання гармат в різних регіонах сучасної Західної України. Дозволить побачити етапи змін та вдосконалення різних елементів ствола та вплив цих змін на технічні характеристики зброї зі століття в століття.

Сьогодні особливої актуальності набувають дослідження, присвячені історії формування музейних колекцій. Адже достовірна інформація про те, звідки надійшов предмет до музейних фондів, може значно полегшити досліднику процес атрибуції артефакту.

Колекції зброї завжди привертають до себе особливу увагу. Вагоме місце у зібранні Львівського історичного музею сьогодні посідає колекція гармат XIV–XVIII ст. Датою зародження Львівського історичного музею вважатимемо 1893 рік. Саме тоді розпочав свою роботу Історичний музей міста Львова. Музейні фонди швидко наповнювалися. У 1926 році зібрання налічувало понад 5 тисяч предметів. Тоді гміна Львова для потреб музею придбала будинок на пл. Ринок, 4. Саме в перші десятиліття роботи в колекцію потрапили одні з найцінніших взірців артилерії XIV–XVIII ст. Це були дари окремих громадян, знахідки з різних куточків міста, гармати, передані з Музею князів Любомирських.

Під час музейної реформи 8 травня 1940 року, згідно з постановою Ради народних комісарів № 183, розпочалася велика реорганізація роботи музеїв Львова. 26 самостійних музеїв об'єднали в 5. Таким шляхом, внаслідок злиття Історичного музею міста Львова, Національного музею ім. Яна III у Львові, частково фондів Музею НТШ та кількох інших музеїв продовжив роботу музей історії, який тепер називався Львівський державний республіканський історичний музей. Колекції артилерії цих музеїв теж були об'єднані. Завдяки старанням музейних працівників вдалося зберегти більшість цінних артефактів Історичного музею м. Львова та Національного музею ім. Яна III.

Понад столітній процес формування колекції артилерії Львівського історичного музею супроводжувався не лише здобутками, але, на жаль, і втратами. Перша світова війна, Друга світова війна, радянський період... Ці сторінки історії не оминули колекцію гармат. Гармата у

всі часи вважалася цінним трофеєм, особливо, якщо має художню та антикварну цінність і є носієм історичної інформації.

У 1929 році надруковано своєрідний каталог музейних збірок гміни Львова – “Muzea gminy miasta Lwowa”, авторами якого були др. А. Чоловський – директор міського архіву та музеїв гміни міста Львова, др. К. Бадецький – віцедиректор, Р. Менкіцкі – зберігач Національного музею ім. короля Яна III та зібрання Б. Ожеховича, М. Герасимович – зберігач Національної галереї, др. С. Заревич – зберігач Історичного музею м. Львова та Г. Цесла – зберігач Музею художнього промислу. На сторінках, присвячених Історичному музею м. Львова, посеред багатьох цікавих предметів, привертає нашу увагу бронзова гаківниця к. XV ст. виготовлена львівським майстром, яка й сьогодні є найстарішою відомою пам'яткою бронзового гарматного литва Львова [4]. Однією з найбільших втрат колекції вважаємо передачу цієї гаківниці в Музей Війська Польського у Варшаві. Ймовірно, що разом з гаківницею до Польщі було передано ще кілька львівських гармат з колекції Історичного музею м. Львова.

У 1946 році за наказом РНК до Державного історичного музею УРСР (сьогодні – Національний музей історії України) було передано понад 120 різних предметів з колекції Львівського державного республіканського історичного музею. Так зі Львова було вивезено дуже цікавий та оригінальний взірець багатоствольної артилерії – органок XVII ст [2. НМІУ № 3-1496]. Також у списку речей для передачі значилася салютна гармата з гербом Шептицьких, проте вона не була передана зі Львова до Києва, про що комісія, яка розпаковувала передані речі, склала відповідний акт [3. НМІУ].

У фондах Національної картинної галереї зберігається чавунна гармата. Ймовірно – фальсифікат XIX ст., яка теж була передана з Львівського державного республіканського історичного музею. Зараз знаходиться в експозиції на території Олеського замку.

До Рівненського краєзнавчого музею, а звідти в Музей-заповідник «Поле Берестецької битви» передано дві гармати з фондів Львівського державного республіканського історичного музею.

Згідно наказу Міністерства культури УРСР № 33 від 25.10 1953 року, з Львівського республіканського історичного музею в Харківський історичний музей було передано салютну гарматку з гербом Шептицьких. В Інвентарній книзі ЛІМ гарматі було присвоєно № 2937 і вказано, що предмет поступив до фондів у жовтні 1948 року. Про передачу гармати до Харківського історичного музею працівниками львівського музею було складено Акт № 368 [1. ЛІМ № 2938].

Незважаючи на значну кількість вилучених з фондів гармат, сьогодні колекція артилерії XIV–XVIII ст. Львівського історичного музею є однією з найбагатших в Україні, і яскраво демонструє артилерійську славу міста Лева.

Список використаних джерел та літератури

1. Інвентарні книги Львівського історичного музею.
2. Національний музей історії України в Києві. Інвентарна картка Музею № 3-1496
3. Національний музей історії України в Києві. Акт № 21 від 18 травня 1946 р.
4. Muzea Gminy miasta Lwowa / A. Czolowski, K. Badecki, R. Mekicki, M. Harasimowicz, S. Zarewicz, H. Ciesla. – Lwow, 1929. – 318 s.

Виноградська Галина Михайлівна
мол.наук.сп., пров. охор. фонду «Народна тканина»
Музей етнографії та художнього промислу ІН НАНУ
halyna1310@gmail.com

ДИДАКТИЧНО-ВИХОВНА РОЛЬ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ ЗБІРОК ЛЬВІВСЬКИХ МУЗЕЇВ У СЕРЕДОВИЩІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Щорічні березневі заходи на вшанування чергових річниць життєвого шляху Тараса Шевченка мають вже більш як півторастолітню традицію в українському суспільстві. Шевченківські музично-поетичні вечори, концерти, аматорські вистави відбувалися раніше і